~~RESTREINT UE~~

This document was downgraded / declassified
Date 19/06/2023
by J. SZYCHOWSKA
Authority TRADE B

EUROOPA KOMISJON

Brüssel, 18.7.2012
COM(2012) 390 final

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Jaapani vahelise vabakaubanduslepingu sõlmimiseks

{SWD(2012) 209 final}
{SWD(2012) 210 final}

~~RESTREINT UE~~

SELETUSKIRI

1. Taust

ELil ja Jaapanil on palju ühiseid poliitilisi ja majanduslikke huve, mis põhinevad ühistel väärtustel: demokraatial, õigusriigil ja üldistel inimõigustel. Mõlemad, nii EL kui ka Jaapan, eelistavad rahvusvaheliste probleemide lahendamisel eeskirjadel põhinevat mitmepoolset tegutsemist. Nad püüavad olla maailmaareenil konstruktiivsed, anda positiivse panuse rahu ja julgeoleku edendamisse ning lahenduste leidmisse sellistele globaalsetele probleemidele nagu kestlik areng, vaesuse väljajuurimine ja kliimamuutused. Euroopa julgeolekustrateegias (2003) tunnistati Jaapan üheks ELi strateegiliseks partneriks.
Kahepoolsete majandussuhete puhul tuleb märkida, et EL ja Jaapan on kõrgelt arenenud majandusega ning maailma mastaabis olulised kauplejad ja investorid. Üheskoos annavad nad rohkem kui kolmandiku maailma SKP-st. Mõlemal seisavad ees ühesugused majanduslikud katsumused, nagu toimetulek tärkavate turgude üha kasvava konkurentsivõime ja tootlikkusega, mis on hakanud muutma traditsioonilisi globaalseid kaubavoogusid. Kahepoolsed kaubandussuhted on olulised mõlema partneri jaoks. Aastal 2011 oli EL Jaapani suuruselt kolmas kaubanduspartner, kelle arvele langes 11,1% kaubavahetusest, samas kui ELi jaoks oli Jaapan suuruselt seitsmes kaubanduspartner, moodustades 3,6% ELi kogu kaubavahetusest.

ELi ja Jaapani suhted on arenenud ühtlases tempos, lähtudes **1991. aasta ühisdeklaratsioonist** ning **2001. aasta ELi-Jaapani tegevuskavast „Ühist tulevikku kujundades"**, mis võeti vastu 10 aastaks. Peale selle on EL ja Jaapan sama ajavahemiku jooksul sõlminud teatavates poliitikavaldkondades mitu kahepoolset valdkondlikku lepingut.

2010. aasta teatises „Kaubandus, majanduskasv ja maailmapoliitika" on Jaapanit nimetatud strateegiliseks kaubanduspartneriks ning toonitatud, et Jaapani võime kõrvaldada kaubavahetuse, teenuskaubanduse, investeeringute ja riigihangete ees seisvaid õiguslikke takistusi on otsustav tingimus ELi ja Jaapani omavaheliseks tihedamaks majanduslikuks lõimumiseks.

Ühised huvid ja seni kasutamata võimalused on pannud Jaapani ja ELi aktiivselt kaaluma, kuidas kahepoolset partnerlust veelgi tugevdada. 2010. aasta ELi-Jaapani tippkohtumisel moodustati kõrgetasemeline ühistöörühm, kellele tehti ülesandeks esitada ettepanek edasise tegevuse kohta *„Jaapani ja ELi suhete kõikide aspektide ulatuslikuks tugevdamiseks ning selle rakendamise raamistiku kindlaksmääramiseks."*

Kaubandus- ja investeerimiskoostöö alal vaatles ühistöörühm mitmeid mõlemale poolele huvi pakkuvaid kaubandusküsimusi, sh tollimakse, mittetariifseid kaubandustõkkeid, teenuseid, investeeringuid, konkurentsi, intellektuaalomandiõigusi ja riigihankeid. Ühistöörühma peamine ühine järeldus oli, et kaubanduse avamine tollimaksude kaotamise ja mittetariifsete kaubandustõkete vähendamise teel elavdab kaubandust, suurendab SKPd ja heaolu nii ELis kui ka Jaapanis ning et kaubandusläbirääkimiste suurim hüve tuleneb mittetariifsete kaubandustõkete kaotamisest. Neid järeldusi kinnitas ka mõju hindamine, mille komisjon samal ajal läbi viis ja mis tõi esile, et huvirühmad toetavad ELi ja Jaapani kaubandussidemete tugevdamist laiahaardelise ja kaugeleulatuva vabakaubanduslepingu kaudu, mis annaks olulist kasu SKP, ekspordi, tööhõive ja palkade suurenemise näol.

Mõjuhinnangus leiti, et kaugeleulatuv vabakaubandusleping, mis osaliselt lahendaks mittetariifsete kaubandustõkete probleemi, võiks avaldada mõlemale majandusele märkimisväärset positiivset mõju: ELi SKP suureneks 0,3–0,8 %, Jaapani SKP aga 0,3–0,7 %. Ühtlasi võiks ELi eksport Jaapanisse suureneda 22,6–32,7 % ning Jaapani eksport ELi võiks suureneda 17,1–23,5 %.

Kõrgetasemeline ühistöörühm rõhutas, et igasugune suhete uuele tasemele viimine peab olema tasakaalustatud ja igakülgne, ning nimetas rea võimalusi, kuidas tugevdada kahepoolseid suhteid, sh läbirääkimised vabakaubanduslepingu üle. ELi pool rõhutas, et igasuguse vabakaubanduslepingu üle saab läbi rääkida ainult paralleelselt raamlepinguga, mis hõlmaks poliitilist, globaalset ja valdkondlikku koostööd, ning et need kaks lepingut tuleks omavahel ühendada.

Kõrgetasemelise ühistöörühma töö põhjal käivitati 2011. aasta tippkohtumisel paralleelne läbirääkimisprotsess, et sõlmida:

- *põhjalik ja kõikehõlmav vabakaubandusleping/majanduspartnerlusleping, mis käsitleks kõiki mõlemale poolele ühist huvi pakkuvaid küsimusi, sh tollimakse, mittetariifseid meetmeid, teenuseid, investeeringuid, intellektuaalomandiõigusi, konkurentsi ja riigihankeid, ning*

- *siduv leping, mis hõlmaks poliitilist, globaalset ja valdkondlikku koostööd selle kõikides tahkudes ning mida toetaks poolte ühine pühendumus põhiväärtustele ja aluspõhimõtetele.*

Sel eesmärgil otsustasid mõlemad pooled tippkohtumisel alustada diskussioone, et määrata kindlaks mõlemate läbirääkimiste ulatus ja ambitsioonikus. Märgiti, et kui ulatus on kindlaks määratud, palub Euroopa Komisjon endale selle põhjal nende lepingute üle läbirääkimiste pidamiseks vajaliku loa.

Mõlema lepingu asjus on toimunud rida ettevalmistavaid aruteluvoorusid, mille eesmärk on olnud määrata kindlaks võimalike tulevaste lepingute reguleerimisulatus ja ambitsioonikus. Euroopa Komisjon (kes on konsulteerinud nõukogu kaubanduspoliitika komiteega) ja Jaapani valitsus on püüdnud kindlaks määrata ELi-Jaapani põhjaliku ja kõikehõlmava vabakaubanduslepingu reguleerimisala.

Paralleelselt esitatakse nõukogule eraldi soovitus, milles antakse luba pidada läbirääkimisi raamlepingu üle.

2. Vabakaubanduslepingu laad ja reguleerimisala

Lepinguga tuleks näha ette kaubavahetuse, teenuskaubanduse ja investeeringute järkjärguline ja vastastikune liberaliseerimine ning kaubandusega seotud küsimusi käsitlevad eeskirjad. Leping seab väga kaugeleulatuvad sihid ja läheb kaugemale senistest WTO kohustustest.

Et leping oleks tasakaalustatud ja ELi jaoks ärilises mõttes huvipakkuv, peaks see sisaldama ka kesktasandist allapoole jäävate tasandite suhtes võetavaid kohustusi.

Vabakaubanduslepingu ja raamlepingu vahel, mille üle peetakse läbirääkimisi paralleelselt, peaks olema selge õiguslik ja institutsiooniline seos ning nende lepingute haldamiseks peaks olema sidus institutsiooniline raamistik.

3. Läbirääkimisjuhiste eelnõu ettevalmistamine

Liikmesriikide ja kodanikuühiskonnaga konsulteeriti enne läbirääkimisjuhiste eelnõu ettevalmistamist komisjoni läbiviidud mõju hindamise raames, samuti kõrgetasemelise ühistöörühma tegevuse käigus ja ELi-Jaapani läbirääkimiste ulatuse kindlaksmääramisel.

4. Menetlused

Eesmärk on lõpetada need läbirääkimised hiljemalt kaks ja pool aastat pärast nende tegelikku algust. Nagu on tavaks saanud, peab komisjon läbirääkimisi, esitab nõukogu vastavateemalistes komiteedes liikmesriikidele korrapäraselt aruandeid läbirääkimiste edenemise kohta ja hoiab asjade käiguga kursis ka Euroopa Parlamenti.

Komisjon soovitab nõukogul teha järgmist:

– võtta vastu lisatud otsus, millega komisjonile antakse luba pidada Euroopa Liidu nimel läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Jaapani vahelise vabakaubanduslepingu sõlmimiseks;

– anda välja kõnealusele otsusele lisatud läbirääkimisjuhised;

– nimetada ELi toimimise lepingu artiklis 207 ette nähtud erikomitee teda selles ülesandes abistama.

Soovitus:

NÕUKOGU OTSUS,

millega antakse luba alustada läbirääkimisi Euroopa Liidu ja Jaapani vahelise vabakaubanduslepingu sõlmimiseks

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 218 lõikeid 3 ja 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni soovitust

ning arvestades, et tuleks alustada läbirääkimisi, et sõlmida Jaapaniga vabakaubandusleping,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Komisjonile antakse luba pidada liidu nimel läbirääkimisi Jaapaniga vabakaubanduslepingu sõlmimiseks.

Artikkel 2

Läbirääkimisjuhised on sätestatud lisas.

Artikkel 3

Läbirääkimiste pidamisel konsulteeritakse kaubanduspoliitika komiteega.

Artikkel 4

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüsselis,

Nõukogu nimel
eesistuja

LISA

JUHISED LÄBIRÄÄKIMISTE PIDAMISEKS EUROOPA LIIDU JA JAAPANI VAHELISE VABAKAUBANDUSLEPINGU ÜLE

A. LEPINGU LAAD JA REGULEERIMISALA

1. Leping peaks sisaldama eranditult ainult kaubandust ja kaubandusega seotud valdkondi käsitlevaid sätteid, mida kohaldatakse lepinguosaliste vahel.

2. Leping peaks olema kõikehõlmav, tasakaalustatud ning täielikult kooskõlas Maailma Kaubandusorganisatsiooni (WTO) eeskirjade ja kohustustega. Läbirääkimiste pidamisel ja lõpetamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse WTOs võetud kohustusi.

3. Lepinguga tuleks näha ette kaubavahetuse, teenuskaubanduse ja investeeringute järkjärguline ja vastastikune liberaliseerimine ning kaubandusega seotud küsimusi käsitlevad eeskirjad.

4. Leping peaks hõlmama kohustusi valdkondades, mis kuuluvad mõlema lepinguosalise keskvalitsusest allapoole jäävate valitsustasandite ja üksuste pädevusalasse.

B. LEPINGU KAVANDATAV SISU

PREAMBUL JA ÜLDPÕHIMÕTTED

5. Preambulis tuleks meenutada, et partnerlus Jaapaniga põhineb ühistel põhimõtetel ja väärtustel, mis kajastuvad ka 1991. aasta ühisdeklaratsioonis ja 2001. aasta tegevuskavas (ELi-Jaapani 2001. aasta tegevuskava „Ühist tulevikku kujundades") ning pärast seda vastu võetud järjestikustes deklaratsioonides ja tegevuskavades. Samuti osutatakse selles muu hulgas järgmisele:

   – liidu välistegevuse põhimõtted ja eesmärgid;

   – lepinguosaliste kohustus järgida kestliku arengu põhimõtteid ja toetada rahvusvahelise kaubanduse kaudu kestliku arengu majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõõdet; sealhulgas on eesmärgiks majanduslik areng, täielik ja produktiivne tööhõive ning inimväärse töö tagamine kõigile, samuti keskkonna ja loodusvarade kaitse ja säilitamine;

   – lepinguosaliste kohustus täita lepingut täielikus kooskõlas WTOst tulenevate õiguste ja kohustustega;

   – lepinguosaliste õigus võtta vajalikke meetmeid avaliku poliitika õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks sellisel kaitsetasemel, mida nad peavad kohaseks,

tingimusel, et sellised meetmed ei ole põhjendamatu diskrimineerimise või rahvusvahelise kaubanduse varjatud piiramise vahendiks;

– eesmärk, et leping loob pooltele uued tingimused omavahelisteks majandussuheteks ning aitab eelkõige arendada kaubandust ja investeeringuid;

– lepinguosaliste ühine eesmärk võtta kaubanduse ja investeeringute edendamisel arvesse väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete eriprobleeme;

– lepinguosaliste kohustus suhelda kõigi asjaomaste huvitatud isikutega, sealhulgas erasektori ja kodanikuühiskonna organisatsioonidega.

1. EESMÄRGID

6. Lepinguga tuleks kinnitada ühist eesmärki, milleks on sisuliselt kogu kaubavahetuse ja teenuskaubanduse järkjärguline ja vastastikune liberaliseerimine täielikus kooskõlas WTO eeskirjadega, eelkõige GATTi XXIV artikli ja GATSi V artikliga.

7. Lepingus tuleks tõdeda, et lepinguosaliste peamine eesmärk on kestlik areng ja et nad püüavad tagada rahvusvaheliste keskkonnaalaste ja sotsiaalsete kokkulepete ja normide järgimise ning sellele kaasa aidata. Lepingus tuleks tunnistada, et lepinguosalised ei soosi kaubandust või välismaiseid otseinvesteeringuid sel teel, et leevendavad kodumaiste õigusaktide nõudeid keskkonna, tööõiguse või töötervishoiu ja -ohutuse vallas või muudavad leebemaks tööõiguse põhinorme või kultuurilist mitmekesisust kaitsvaid ja edendavaid seadusi.

2. KAUBAVAHETUS

8. Impordi- ja eksporditollimaksud

Lepingu eesmärk peaks olema kõrvaldada tollimaksud kõikide teisest osalisriigist pärit kaupade impordilt. Enamiku tariifiridade tollimaksud tuleks lepingu jõustumisel kaotada. Tundlikele kaupadele võib kehtestada üleminekuperioodi, mis ei tohi põhimõtteliselt olla üle 7 aasta, kuid selliste kaupade arv peaks olema minimaalne.

Läbirääkimistel tollimaksude vähendamise üle lähtutakse ELi poolt läbirääkimiste alustamise päeval *erga omnes* põhimõttel kohaldatavatest tollimaksudest ning Jaapani poolt läbirääkimiste alustamise päeval *erga omnes* põhimõttel kohaldatavatest tollimaksudest. Lepinguosalised peaksid läbirääkimiste alguspäevast alates kokku leppima, et mitte mingisugust tollimaksude tõstmist ei võeta läbirääkimiste käigus arvesse. Lepingus tuleks ette näha, et täieliku liberaliseerimise kohustus, sh keskkonnakaupade ja -teenuste puhul, rakendatakse maksimaalselt varakult. Lepinguga tuleks tagada kooskõla kõikide hüvedega, mida Jaapan võimaldab läbirääkimistel oma teiste peamiste kaubanduspartneritega.

Kõik tollimaksud ja ekspordimaksud või muud samaväärse toimega meetmed peaksid olema keelatud ja ühtegi sellist uut meedet ei tohiks kehtestada.

9. Impordi- ja ekspordipiirangud

Lepingus tuleks keelustada igasugune lepinguosalistevahelise kaubanduse keelamine või piiramine, mis ei kuulu allpool sätestatud üldiste erandite alla, ning leping peaks sisaldama laiendatud eeskirju impordi- ja ekspordilitsentside kohta.

10. Mittetariifsed kaubandustõkked

Kui see on vajalik lepingu eesmärkide täitmiseks ja turulepääsu parandamiseks tasemel, mis on ulatuslikum kui horisontaalsete eeskirjade kaudu saavutatav tase, siis peaks leping sisaldama erisätteid, millega olulisemates sektorites, mille lepinguosalised kindlaks määravad, kaotatakse senised mittetariifsed kaubandustõkked ja hoitakse ära uute tõkete kehtestamine. Samuti tuleks seal ette näha vahendusmehhanism, et lahendada mittetariifsetele kaubandustõketele eriomaseid probleeme. Peale selle võtavad lepinguosalised autotööstussektoris vastu vajalikud UN/ECE eeskirjad, tagamaks, et mootorsõidukeid, nende osi, süsteeme ja komponente, mis on pärit ühe lepinguosalise territooriumilt, lubatakse teise lepinguosalise turule ilma täiendavate testimis-, sertifitseerimis- või märgistusnõueteta. Eelkõige peetakse eksportiva poole poolt välja antud vastavussertifikaati piisavaks tõendiks tüübikinnituse kohta.

Eritähelepanu nõudvate küsimuste hulka kuuluvad muu hulgas küsimused, mis on nimetatud ELi-Jaapani läbirääkimiste ulatuse kindlaksmääramise raames koostatud kaubandus- ja majandusküsimuste ühisaruandele lisatud mittetariifsete kaubandustõkete näidisloendis.

Leping näeb ette selge paralleelsuse vastastikustes meetmetes, millega Euroopa Liit kaotab imporditollimaksud, Jaapan aga mittetariifsed kaubandustõkked.

11. Päritolureeglid

Lepingule tuleks lisada protokoll, milles sätestatakse päritolureeglid ja nähakse ette halduskoostöö. Protokolli sisu peaks arvestama Euroopa Liidu tootjate huve.

12. Pettusevastased meetmed

Lepingu klauslis, milles käsitletakse laiendatud halduskoostööd, tuleks sätestada menetlus ja asjakohased meetmed, mida lepinguosalised võivad võtta, kui leitakse, et tolliküsimustes puudub halduskoostöö, on rikutud eeskirju või on toimunud pettus.

13. Haldusvigade käsitlemine

Lepingus tuleks samuti sätestada, et juhul kui pädevad asutused on teinud sooduspäritolureeglite kohaldamisel vigu, uuritakse ühiselt asjakohaste meetmete võtmise võimalust.

14. Tehnilised normid, standardid ja vastavushindamismenetlused

Lisaks lepinguosaliste WTO tehniliste kaubandustõkete lepingust tulenevate kohustuste veelkordsele kinnitamisele peaks leping sisaldama ka üldpõhimõtteid (näiteks proportsionaalsus, põhjendamatutest piirangutest hoidumine, mittediskrimineerimine) ning sätteid, mis lähtuvad WTO eeskirjadest ja täiendavad neid, et muu hulgas suurendada läbipaistvust, edendada head õigusloometava, püüelda tehniliste normide ühilduvuse poole, lähtudes rahvusvahelistest standarditest, viia omavahel vastavusse katsetamis- ja sertifitseerimisnõuded, rakendades näiteks riskipõhiseid vastavushindamise põhimõtteid (sh vastavusdeklaratsioonid sektorites, kus see on võimalik ja asjakohane), ning edendada akrediteerimise kasutamist. Samuti peaks lepingu eesmärgiks olema parandada teabe levitamist importijate ja eksportijate hulgas.

Läbirääkimistel tuleks uurida võimalust teha täiendavat koostööd standardite, tehniliste normide ja vastavushindamismenetluste alal.

Olemasoleva vastastikuse tunnustamise lepingu toimimine tuleks üle vaadata, et süvendada selle rakendamist ja näha ette tõhusam koostöö. Vastastikuse tunnustamise lepingut võiks muuta, et lihtsustada selle haldamist ja menetlusi ning laiendada selle kohaldamisala toodete, nõuete ja vastavushindamismenetluste osas.

15. Sanitaar- ja fütosanitaarmeetmed

Läbirääkimistel tuleks järgida nõukogu poolt 20. veebruaril 1995 vastu võetud läbirääkimisjuhiste (nõukogu dokument 4976/95) sätteid. Lisaks sellele osutatakse lepingus mitmetele WTO sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamise lepingu üldpõhimõtetele, sealhulgas proportsionaalsusele, õigustamata viivituste vältimisele, läbipaistvusele ja mittediskrimineerimisele, mida lepinguosalised omavahelises kaubavahetuses peavad kohaldama, et hõlbustada pääsu teineteise turule, kaitstes samas inimeste, loomade ja taimede tervist.

Lepingus tuleks ette näha mehhanism, millega hoida ära ja kaotada tarbetud kaubandustõkked, rakendada sanitaar- ja fütosanitaareeskirju tõrgeteta ja tulemuslikult, parandades läbipaistvust ja tagades sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete rakendamisel õiguskindluse ja järjekindluse. Eelkõige tuleks lepinguga püüda minimeerida sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete negatiivset mõju, tehes koostööd õigusloome alal ja suurendades usaldust kaubanduses kehtivate sanitaar- ja fütosanitaarmeetmete vastu sellistes küsimustes nagu toidutootmisettevõtete eelregistreerimine, lepinguosaliste taudivaba ja kahjustajavaba tervisestaatuse tunnustamine ning piirkonnajaotuse põhimõte looma- ja taimehaiguste puhul, säilitades samas välispiiridel põhilise minimaalse kontrolli. Samuti tuleks lepingus ette näha sobiv kord turulepääsuküsimuste lahendamiseks ja vaidluste lahendamise hõlbustamiseks. Lepingu reguleerimisalasse peaks kuuluma ka loomakaitse.

16. Üldised erandid

Leping peaks sisaldama GATTi XX ja XXI artiklil põhinevat üldise erandi klauslit.

17. Kaitsemeetmed

Liberaliseerimiskohustuste maksimeerimiseks võib leping sisaldada kahepoolse kaitsemeetme klauslit, mille kohaselt kumbki lepinguosaline võib taastada enamsoodustusrežiimi tollimaksud, kui teise lepinguosalise toodangu impordi suurenemine põhjustab või ähvardab põhjustada tõsist kahju omamaisele tootmisharule.

18. Dumpinguvastased ja tasakaalustavad meetmed

Leping peaks sisaldama klauslit dumpinguvastaste ja tasakaalustavate meetmete kohta, mille kohaselt võib kumbki lepinguosaline võtta asjakohaseid meetmeid dumpingu ja/või tasakaalustatavate subsiidiumide vastu vastavalt 1994. aasta üldise tolli- ja kaubanduskokkuleppe VI artikli rakendamist käsitlevale WTO lepingule või vastavalt WTO subsiidiumide ja tasakaalustusmeetmete lepingule. Lepingusse tuleks lisada ka kohustused, mis ulatuvad selles valdkonnas WTO eeskirjadest kaugemale ning on kooskõlas ELi eeskirjade ja varasemate kokkulepetega (nt avalike huvide kontroll, väiksema tollimaksu reegel, lisakonsultatsioonid).

3. TEENUSKAUBANDUS, ETTEVÕTETE ASUTAMINE JA INVESTEERINGUTE KAITSE

Teenuskaubandus ja ettevõtete asutamine

19. Lepinguga tuleks ette näha asutamisõiguse ja teenuskaubanduse järkjärguline ja vastastikune liberaliseerimine eesmärgiga tagada suurimad turulepääsuvõimalused kooskõlas vastavate WTO eeskirjadega, eriti GATSi V artikliga. See ei tähenda, et vähesel arvul teatavaid teenustesektoreid ei võiks liberaliseerimiskohustusest vabastada. Selle peatüki alla ei peaks kuuluma audiovisuaalteenused. Läbirääkimistel võiks aluseks võtta negatiivse loetelu kasutamine.

Läbirääkimistest tuleks välja jätta GATSi I artikli lõikes 3 määratletud teenused, mida osutatakse valitsuse funktsioonide täitmisel.

20. Lepinguosalised peaksid kokku leppima asutamisraamistiku kehtestamises, mis põhineb läbipaistvuse, diskrimineerimiskeelu, turulepääsu ja stabiilsuse põhimõttel.

Selles raamistikus peaksid lepinguosalised kokku leppima, et tagavad teise lepinguosalise äriühingutele, tütarettevõtetele või filiaalidele, mis asutatakse nende territooriumil, vähemalt sama soodsa kohtlemise, nagu saab osaks nende endi äriühingutele, tütarettevõtetele või filiaalidele, võttes nõuetekohaselt arvesse teatavate sektorite tundlikkust.

21. Läbirääkimistel tuleks käsitleda turulepääsutõkkeid ja võrdse kohtlemise puhul kehtivaid kitsendusi kõikides majandussektorites ja kõikide tarneviiside puhul, võttes nõuetekohaselt arvesse teatavate sektorite tundlikkust; samuti tuleks läbirääkimistel võtta eesmärgiks kehtestada kaubavahetuse toetamiseks ja hõlbustamiseks vajalike seadusandlike põhimõtete väljatöötamine. Leping peaks nägema ette kutsekvalifikatsiooni vastastikuse tunnustamise kokkulepete üle läbirääkimiste pidamiseks vajaliku raamistiku.

22. Piiriüleste teenuste osutamise ja ettevõtete asutamise puhul tuleb ELi investoritele ja teenusepakkujatele tagada vähemalt võrdsed tingimused ükskõik millise kolmanda riigi investorite ja teenusepakkujatega.

23. Leping ei tohiks välistada vastavasisuliste WTO eeskirjadega (GATSi XIV ja XIVa artikkel) põhjendatud erandite rakendamise tagamist teenuste osutamise alal. Ühtlasi peaks komisjon tagama, et lepingu sätted ei takistaks lepinguosalisi kohaldamast oma riiklikke õigusnorme ja nõudeid, mis käsitlevad riiki sisenemist, seal viibimist, töötamist ja töötingimusi, tingimusel, et sellega ei kaotata ega vähendata lepingust tulenevaid soodustusi.

Investeeringute kaitse

24. Eesmärk: lepingu vastavad sätted peaksid:

- nägema Euroopa investoritele Jaapanis ette kõige kõrgema võimaliku õiguskaitse ja -kindluse taseme,
- nägema ette Euroopa kaitsestandardite edendamise, mis peaks suurendama Euroopa kütkestavust välisinvesteeringute sihtkohana,
- nägema investoritele ette võrdsed võimalused Jaapanis ja ELis,
- lähtuma liikmesriikide poolt kahepoolsete investeerimislepete alal omandatud kogemustest ja heast tavast
- ja seejuures mitte piirama ELi ja liikmesriikide õigust kehtestada ja rakendada oma vastava pädevuse ulatuses meetmeid, mida on vaja avaliku poliitika õiguspäraste eesmärkide saavutamiseks nt sotsiaal-, keskkonna, julgeoleku, tervishoiu ja ohutuse valdkonnas, ilma seejuures kedagi diskrimineerimata. Leping peaks austama ELi ja tema liikmesriikide poliitikat kultuurilise mitmekesisuse edendamise ja kaitse valdkonnas.

25. **Reguleerimisala**: lepingu investeeringukaitse peatükk peaks hõlmama laia investorite ja nende investeeringute ringi, kaasa arvatud intellektuaalomandiõigusi, olenemata sellest, kas investeeringud on tehtud enne või pärast lepingu jõustumist.

26. **Kohtlemisnormid**: läbirääkimiste eesmärgiks peaks olema hõlmata eelkõige – kuid mitte ainult – järgmisi kohtlemisnorme:

a) õiglane kohtlemine, sealhulgas põhjendamatute, meelevaldsete või diskrimineerivate meetmete keelamine,

b) tingimusteta võrdne kohtlemine,

c) tingimusteta enamsoodustusrežiim,

d) kaitse otsese ja kaudse sundvõõrandamise eest, sh õigus kiirele, piisavale ja tulemuslikule kompensatsioonile,

e) investorite ja investeeringute täielik kaitse ja julgeolek,

f) muud tulemuslikud kaitsemeetmed, näiteks nn katusklausel,

g) kapitalivahendite ja maksete vaba ülekandmine investorite poolt,

h) nõudeõiguse ülemineku eeskirjad.

27. **Täitmise tagamine**: leping peaks seadma eesmärgiks näha ette tulemuslik ja nüüdisaegne investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanism. Riikidevaheliste vaidluste lahendamise mehhanism peaks olema ette nähtud, ent ei tohiks takistada investorite õigust kasutada investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise mehhanisme. See peaks pakkuma investoritele mitmesuguseid vahekohtuvõimalusi, mis on praegu kättesaadavad liikmesriikide kahepoolsete investeerimislepingute alusel.

28. **Seos lepingu teiste osadega**: investeeringute kaitse peatükk peaks olema eraldi, mitte seotud mujal lepingus võetud turulepääsu tagamise kohustustega. Nende turulepääsu tagamise kohustuste hulka võivad vajadusel kuuluda tulemusnõuete eeskirjad.

29. Kõik keskvalitsuse tasandist allapoole jäävad (nt provintside, valdade) ametivõimud ja üksused peaksid järgima selle lepingu investeeringukaitse peatükki.

4. RIIGIHANKED

30. Leping peaks seadma maksimaalselt kaugeleulatuvaid eesmärke ja täiendama muudetud riigihangete lepingu üle peetavate läbirääkimiste tulemusi selles osas, kes ja mis on lepinguga hõlmatud (hankijad, sektorid, künnised, teenuslepingud, sh eelkõige riiklike ehitustööde lepingud). Lepingus tuleks ette näha ulatuslikum vastastikune juurdepääs riigihanketurule kõikidel haldustasanditel (riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil) nii traditsioonilises sektoris kui ka kommunaalteenuste valdkonnas ning see peaks hõlmama vastavaid selles valdkonnas tegutsevaid ettevõtteid ja tagama neile vähemalt sama soodsa kohtlemise, nagu saab osaks omamaistele tarnijatele. Lepingus peaksid sisalduma ka eeskirjad ja põhimõtted mittetariifsete kaubandustõkete kohta, mis avaldavad negatiivset mõju teise lepingusoalise riigihanketurule, sealhulgas tõkete kohta, mida kohaldatakse hankemenetluse, tehniliste kirjelduste, õiguskaitsemenetluste ja olemasolevate erimenetluste suhtes, mis on kehtestatud lihtsustamise, kiirendamise, menetluste läbipaistvuse suurendamise ja turulepääsu laiendamise eesmärgil. Erilist tähelepanu tuleks pöörata mittediskrimineerimisele ning raudtee-, linnaraudtee- ja linnatranspordisektori hangete turu avamisele, mille kohta EL ja Jaapan sõlmisid 15. detsembril 2011 riigihangete lepingu üle peetavate läbirääkimiste raames kokkuleppe.

5. KAUBANDUS JA KONKURENTS

31. Leping peaks sisaldama konkurentsisätteid, mis käsitlevad konkurentsieeskirju ja nende täitmise tagamist.

32. Leping peaks sisaldama sätteid riigiabi kohta. Lisaks tuleks lepingus käsitleda riigimonopole, riigiettevõtteid ja eri- või ainuõigust omavaid ettevõtteid.

33. Leping peaks sisaldama mõlema lepinguosalise kohustust säilitada laiaulatuslikud õigusaktid ja pidada ülal ametiasutust, kes tagaks nende õigusaktide tulemusliku, läbipaistva ja mittediskrimineeriva täitmise.

6. INTELLEKTUAALOMANDIÕIGUSED

34. Leping peaks sisaldama eeskirju, mis tagavad intellektuaalomandiõiguste tulemusliku ja piisava kaitse ja järgimise, ning täiendama ja edasi arendama intellektuaalomandi õiguste kaubandusaspektide (TRIPs) lepingut. Selles tuleks käsitleda selliseid teemasid nagu autoriõigus ja sellega seonduvad õigused, kaubamärgid, geograafilised tähised, tööstusdisainilahendused, patentidega seonduv, internetiteenusepakkujate vastutus ja õiguskaitse, sealhulgas piirimeetmed. Leping peaks sisaldama sätteid geograafiliste tähiste kohta, millega tagatakse põllumajandustoodetele (veinid, kanged alkohoolsed joogid ja toiduained) kõrge kaitsetase TRIPs-lepingu artikli 23 alusel ja sellise kaitse rakendamine konkreetsete geograafiliste tähiste puhul. Lepingus tuleks ette näha ELi ja Jaapani koostöö intellektuaalomandi valdkonnas, sealhulgas korrapäraselt peetava intellektuaalomandialase dialoogi kaudu, et edendada teabevahetust teineteise õigusraamistiku ja seadusandliku menetluse kohta, vahetada kogemusi õigusnormide täitmise tagamise, sõnumi levitamise meetmete ja kolmandate riikidega peetavate konsultatsioonide kohta, aga samuti toetada lepingus võetud kohustuste rakendamist.

7. KAPITALI LIIKUMINE JA MAKSED

35. Lepingus tuleks seada eesmärgiks jooksvate maksete ja kapitali liikumise täielik liberaliseerimine ning leping peaks sisaldama kavatsetud meetmete rakendamise keeldu. Leping peaks sisaldama sätteid erandolukordade puhuks (nt tõsiste raskuste puhuks rahandus- ja vahetuskursipoliitikas või usaldatavusnormatiivide täitmise järelevalves või maksustamisel), mis on kooskõlas ELi lepingu sätetega kapitali vaba liikumise kohta. Läbirääkimistel tuleks võtta arvesse, et otseinvesteeringutega sidumata kapitali liikumise liberaliseerimine on tundlik teema.

8. TOLL JA KAUBANDUSE SOODUSTAMINE

36. Leping peaks sisaldama sätteid, millega soodustatakse lepinguosalistevahelist kaubandust, tagades samas tõhusa kontrolli. Selleks tuleks lepingus esitada lepinguosaliste võetavad kohustused, mis on seotud impordi-, ekspordi- ja transiidieeskirjade, -nõuete, -formaalsuste ja -menetlustega. Need kohustused

peaksid täiendama olemasolevat lepingut, mis käsitleb tolliasjades tehtavat koostööd ja vastastikust haldusabi ning volitatud ettevõtjate programmide vastastikust tunnustamist.

37. Lepinguga tuleks edendada rahvusvaheliste tollialaste eeskirjade ja standardite ning muude kaubandusega seotud menetluste, sh WTO eeskirjade ja Maailma Tolliorganisatsiooni instrumentide, muu hulgas ka muudetud Kyoto konventsiooni tulemuslikku ja järjepidevat rakendamist ja kohaldamist.

Leping peaks sisaldama sätteid hea tava ja kogemuste tunnustamise ja vahetamise edendamiseks, eelkõige vastastikust huvi pakkuvates valdkondades. Nendeks valdkondadeks võivad olla eeskirjade ja menetluste moderniseerimine ja lihtsustamine, standarddokumendid, tariifne klassifitseerimine, läbipaistvus, vastastikune tunnustamine ning asutustevaheline koostöö. Lepinguga tuleks kaubavahetuse soodustamise valdkonnas edendada ka lähenemist, tuginedes vajaduse korral vastavasisulistele rahvusvahelistele standarditele ja instrumentidele.

38. Leping peaks edendama intellektuaalomandiõiguste tulemuslikku ja tõhusat rakendamist tolliasutuste poolt igas olukorras, kus kaubad on tolli järelevalve all, ning väga mitmekesiste intellektuaalomandiõiguste puhul.

39. Kaubanduse soodustamist käsitlevates lepingu sätetes tuleks võtta arvesse väikeste ja keskmiste suurusega ettevõtete probleeme.

9. KAUBANDUS JA KESTLIK ARENG

40. Leping peaks sisaldama mõlema lepinguosalise võetavaid kohustusi kaubanduse ja kestliku arengu sotsiaalsete ja keskkonnaaspektide alal. Lepingus peaksid olema sätted, millega edendatakse sotsiaal- ja keskkonnavaldkonnas rahvusvaheliselt kokku lepitud standardite ja lepingute järgimist ja nende tulemuslikku rakendamist kui kestliku arengu saavutamiseks vajalikku tingimust. Samuti peaks leping sisaldama mehhanisme, millega toetatakse inimväärse töö edendamist Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 1998. aasta tööõiguse aluspõhimõtete ja -õiguste deklaratsioonis määratletud ILO tööõiguse põhinormide ja vastavate mitmepoolsete keskkonnalepete tulemusliku riigisisese rakendamise kaudu ning toetatakse koostööd kestliku arengu kaubandusaspektide valdkonnas, sh kliimamuutuste alal. Lepingus peaksid olema ka sätted, mis toetavad ettevõtete sotsiaalset vastutust käsitlevaid rahvusvaheliselt tunnustatud standardeid.

Leping peaks edendama kaubanduse ja investeeringute suuremat panust kestlikusse arengusse. Samuti tuleks selles käsitleda keskkonnakaitset, metsa- ja kalavarude kestlikku majandamist ning seaduslikult omandatud kestlike metsa- ja kalavarudega kauplemise soodustamist.

Tuleks kaaluda ka meetmete võtmist, millega hõlbustada ja edendada keskkonnakaupade, -teenuste ja -tehnoloogiaga kauplemist. Lepinguga tuleks ette näha nende kohustuste rakendamise seire ning lepingu sotsiaalsete ja

keskkonnamõjude seire, mis peab toimuma mehhanismi kaudu, millesse on kaasatud ka kodanikuühiskond, ning samuti vaidluste lahendamise mehhanism.

10. ÕIGUSLOOMEALANE KOOSTÖÖ

41. Lepinguga tuleks edendada õigusloomealast koostööd, et kõrvaldada tõkked kaubavahetuselt ja investeeringutelt, kasutades selleks asjakohaseid konsultatsioonimehhanisme, sealhulgas (kui see on asjakohane) suuremat joondumist rahvusvaheliste eeskirjade ja standardite järgi ning seeläbi õigusnormide tarbetute erinevuste vähendamist, et soodustada kaubandust ja tagada samas kvaliteetsete ja mõjusate õigusnormide olemasolu. Leping peaks toetama mõju hindamise ja avalike konsultatsioonide ulatuslikku kasutamist, sh õigusaktide eelnõude puhul nende impordile avalduva mõju ja nende proportsionaalsuse hindamist.

Tuleks ette näha, et lepingusse lisatakse sätted äriühinguõiguse ja äriühingute üldjuhtimise kohta, sh sätted, mis käsitlevad piiriüleseid ühinemisi investeeringute soodustamise eesmärgil.

11. MUUD VALDKONNAD

42. Leping võib sisaldada sätteid muude valdkondade kohta, mis on seotud kaubandussuhetega, kui EL otsustab, et oleks asjakohane need sätted sinna lisada.

12. EESKIRJADE LÄBIPAISTVUS

43. Leping peaks sisaldama sätteid järgmiste aspektide kohta:

- kohustus konsulteerida huvirühmadega enne kaubandust mõjutavate eeskirjade kehtestamist;
- kõigi rahvusvahelist kaubavahetust ja teenuskaubandust mõjutavate üldeeskirjade avaldamine ja avalik arutelu nende üle;
- menetlused, millega õigusaktidest tulenevaid kaubandusprobleeme püütakse ära hoida juba nende varajases staadiumis;
- rahvusvahelist kaubavahetust ja teenuskaubandust mõjutavate õigusaktide läbipaistev haldamine, rakendamine ja kohaldamine, kaasa arvatud asjakohane läbivaatamiskord;
- selliste infopunktide ja ühtsete teeninduspunktide loomine, kust saab konkreetset teavet ja kiireid vastuseid küsimustele ja päringutele lepingu toimimise kohta.

13. INSTITUTSIOONILINE RAAMISTIK JA LÕPPSÄTTED

44. Lepingu ja sõlmitava raamlepingu vahel tuleks kehtestada selge õiguslik ja institutsiooniline seos. See peaks tagama välise sidususe, eelkõige vastavate sätete olemasolu, rakendamise, peatamise ja lõpetamise osas.

45. Lepinguga tuleks moodustada kaubanduskomitee, mille ülesandeks on jälgida lepingu rakendamist. Vajaduse korral võib luua erinevate valdkondade komiteesid, mis tegutsevad kaubanduskomitee raames. Kaubanduskomitee peaks andma aru raamkokkuleppe alusel moodustatavale ühiskomiteele.

46. Kaksteist kuud pärast läbirääkimiste alustamist teeb komisjon ülevaate kohustuste täitmisest, mille Jaapan on võtnud seoses ELi koostatud mittetariifsete meetmete näidisloendi tegevuskavaga, eelkõige autotööstust puudutavate meetmete osas, ning raudtee- ja linnatranspordi tegevuskavaga, et teha kindlaks, kas saavutatud edu on piisav või mitte. Kui mitte, peaks komisjon läbirääkimised peatama.

Selles hindamises on oluliseks elemendiks edusammud, mis tehakse käesolevatele läbirääkimisjuhistele lisatud dokumendi „ELi koostatud mittetariifsete meetmete näidisloendi tegevuskava" täitmisel.

47. Vaidluste lahendamine

Leping peaks sisaldama tulemuslikku vaidluste lahendamise mehhanismi, mis tagaks, et lepinguosalised järgivad omavahel kokku lepitud eeskirju.

Lepingus peaksid olema sätted paindlikuks probleemide lahendamiseks, näiteks vahendusmenetluse kohta. Selline menetlus ei piiraks lepinguosaliste õigusi ega kohustusi ega vaidluste lahendamist lepinguga ettenähtud korras. Vaidluste lahendamine ja vahendusmenetlus peaksid kehtima enamiku lepingu sätete kohta, kuid sätted mitmesugustes lepinguga hõlmatud valdkondades tehtava koostöö kohta peaksid nende kohaldamisalast välja jääma. Investeeringute kaitse peatüki jaoks tuleks lepingusse lisada nüüdisaegne investori ja riigi vaheliste vaidluste lahendamise süsteem.